

УДК 351(477)

РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Минтюк Марина Миколаївна,
студент 2 року навчання
бакалаврату
за спеціальністю «Управління
персоналом та економіка праці»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Будь-який управлінський процес є унікальним та неповторним, незалежно від рівня ієрархії здійснення, а саме корпоративний рівень, державний чи національний рівень. Український державний управлінський процес має як переваги, так і недоліки. Україна приступила до розбудови публічного управління за складних умов, які вимагали радикальних змін, а саме переходу від соціалістичної до демократичної моделі державного устрою. Позитивним моментом у цій ситуації є те, що зарубіжні країни уже мали певний досвід, як позитивний так і негативний, у здійсненні адміністративних реформ. Виходячи з цього, питання реформування публічного управління в Україні є актуальним.

Дослідженням у сфері публічного управління присвячені праці таких провідних вчених, як В. Бакуменко, О. Бориславська, О. Киричук, В. Козак, Т. Андрущенко, Л. Губерський, В. Кремень, С. Куцепал та ін. Проте, зважаючи на низку фундаментальних досліджень залишаються не вирішеними деякі питання щодо реформування публічного управління.

Метою даної роботи є дослідження в аспекті реформування публічного управління України, визначення позитивних та негативних моментів державотворення країни.

Сучасні урядовці розуміють публічне врядування передусім як службу громадянам та громадськості. Тому на зміну класичній теорії менеджменту, яка

реалізувалася через публічне адміністрування (public administration), прийшла неокласична теорія менеджменту, яке реалізується через модель публічного управління (public management). Визначаючи сутність публічного управління важко не погодитися з Ю. Шаровим [1], який зазначає, що формування менеджменту у публічному управлінні передбачає процес «виконавського» адміністрування, який направлений на чітке уявлення кінцевого соціально-визначеного результату, а саме максимально ефективну організацію дій для досягнення цілей, супроводжується відповідальністю за отриманий результат, який у демократичному форматі контролюється громадськістю.

Єдиним шляхом для впровадження принципів публічного управління, виступають масштабні зміни в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Але є негативні чинники, які впливають на систему державного управління. Якщо розглядати перший чинник, то можна згадати, що в Україні «на зорі незалежності» не відбулося радикальної зміни політичної еліти, що унеможливило здійснення багатьох реформ. Така ж ситуація актуальна і нині. Ще одним чинником, є приватизаційні процеси, які супроводжуються криміналізацією багатьох сфер суспільного життя. Також можна зазначити, що напевно найголовнішим ворогом є корупція, та відсутність зворотних зв'язків з державою. Також не слід забувати про позитивні особливості управління, це те що існує перевага вертикальних зв'язків над горизонтальними. Це свідчить про те, що дублювання та перетин повноважень владних суб'єктів вже давно є нормою функціонування української політичної системи.

Необхідно зазначити, що в інших країнах є інститути електронного врядування, які застосовуються для підсилення зворотних зв'язків. Ця інновація демонструє зростання співпраці громадян з державними та муніципальними владними структурами. Відповідною реакцією України на цю тенденцію, стало прийняття нормативно-правових актів: «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та

забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» [2], постанова Кабінету Міністрів «Про заходи щодо створення електронної системи Електронний уряд» [3].

Слід зазначити, що Україна займає унікальне геополітичне положення на Євразійському континенті і об'єктивно перебуває під впливом глобалізаційних процесів, що висуває нагальну потребу в посиленні її геополітичної суб'єктності. Отже, найважливішим завданням уряду, є створення та здійснення ефективної управлінської реформи на державному та місцевому рівні. Ці реформи покликані сформувати управлінські інструменти для реалізації економічної, соціальної, політичної та духовно-культурної модернізації України, досягнення належного рівня її національної безпеки, прискорення євроінтеграційного процесу, розкриття інтелектуально-творчого потенціалу української нації, і, зрештою, утвердження європейських стандартів життя.

Стратегія реформування державного управління на 2016–2020 роки, схвалена розпорядженням КМУ від 24 червня 2016 р. № 474-року спрямована на створення більш ефективної системи державного управління [4]. Ця реформа буде здатна на формування цілісної державної політики, яка в свою чергу буде спрямована на суспільний сталий розвиток. Можна зазначити, що до основних здобутків 2017 р. у цій реформі КМУ є:

реформа міністерств і формування нових структур; набір на державну службу на новостворені посади «фахівців з питань реформ» у директорати;

запровадження 35 електронних послуг для населення та бізнесу, серед яких реєстраційні сервіси, послуги в соціальній та будівельній галузях;

новий портал відкритих даних «data.gov.ua», що оприлюднює понад 25 тисяч наборів даних.

Варто зазначити, що довіра громадян до держави здобувається через сучасне державне управління, яке повинно надавати доступні та якісні послуги. Якщо розглядати світові показники ефективності врядування, можна відміти, що Україна займає в цьому рейтингу доволі низьке місце. Щоб поліпшити результати державі потрібно знизити адміністративне навантаження на органи

державного регулювання, збільшити якість надання адміністративних послуг та збільшити законність їхніх дій. Для цього держава проводить реформу державного управління, результатом якої буде побудова сучасної та цифрової держави.

Завдяки Стратегії реформування державного управління до 2020 року та Плану заходів її реалізації, яка була створена Урядом у 2016 році, було розроблено кілька ключових етапів. По-перше, міністерства перетворюються на аналітичні центри, по-друге, будуть запроваджені стандарти підготовки проектів рішень, по-третє, будуть встановлені єдині вимоги до нормо проектування. Ця реформа дозволить побудувати систему стратегічних цілей, які будуть узгоджено поєднані між собою. Державний бюджет формуватимуть відповідно до цих цілей. Уряд завдяки цій реформі має перейти до більш глибокої роботи над проблемами, наслідками цих проблем та має знайти методи вирішення цих проблем. Також будуть переглянуті взаємодії між центральними органами виконавчої влади та Кабінетом Міністрів України. В результаті буде створено прозору та практичну систему підпорядкування ЦОВВ, а також буде перераховано перелік їхніх повноважень та сфери відповідальності. Відповідно до правил та принципів ЄС, буде підвищена якість надання послуг, зокрема збільшиться частка послуг в електронній формі, та зменшиться адміністративне навантаження на громадян.

Важливо зазначити, що ЄС безумовно підтримує Україну в проведенні реформи. Це підтверджується тим, що між Україною та Європейською Комісією була підписана фінансова угода, яка передбачає пряму підтримку в реалізації реформи на 2016–2020 роки в межах програми ЄС «Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні, де координаційна рада з питань реформування державного управління забезпечує координацію цієї реформи.

Таким чином, перед Україною стоїть важке та водночас важливе завдання – здійснення реформи. Початкові кроки зроблені, але попереду ще багато роботи. Але якщо концентрувати увагу на проблемах країни, суспільства, та

спиратися на досвід європейської системи державного управління, то реформа почне діяти. Для кращого функціонування реформи потрібно ліквідувати проблеми, такі як корупція та відсутність зв'язку між державою та народом. Можна відмітити, що частину управлінських функцій у публічній сфері можна передати органам місцевого та громадським організаціям, для полегшення роботи державного уряду.

Література:

1. Укрупнення територіальних громад та їх співробітництво: виклики для стратегічного планування / Ю. П. Шаров // Державне управління: теорія та практика. - 2015. - № 2. - С. 54-61. [Електронний ресурс] –Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2015_2_9
2. Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні». Урядовий портал. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928/2000%23Text#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів «Про заходи щодо створення електронної системи Електронний уряд». Урядовий портал. [Електронний ресурс] –Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/150472>
4. Реформа державного управління. Урядовий портал. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya>

Науковий керівник: к.е.н., викл. В.В. Гришина

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.